

Suliköztestársaság

Az úttörőmozgalom valóságban van. Mára szinte odáig degradálódott, hogy nem jelent egyebet az egyenruhánál és a nyakkendőnél, amit persze nem túl nagy lelkesedéssel öltenek magukra a fiatalok. Egyszerűen nincs aki „úttörőzzön”, egy külön állást kellene erre fenntartani. Mert a csapatvezetői funkciót ma is szaktanárok látják el, s így bizony — a napi tanítás mellett — nehéz egy mozgalmat irányítani. A válságból kivetett utat legtöbbször ott találják meg, ahol a leggyökerebb változásra van szükség.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 2. Sz. Gyakorló Általános Iskolájában szinte megszűnt tavalyra az úttörő, mert lévén gyakorló iskola, a tanárok inkább az oktatás minőségével voltak elfoglalva. Azonban felismerték azt is, hogy ha az úttörő nem működik, akkor kell lennie egy másik szervezetnek, mely összefogja és irányítja a felsős diákokat. Az úttörőmozgalom, ahol csaknem minden diáknak tagságot kellett vállalnia, nem működhet tovább, mert ilyen keretek között egyetlen mozgalomnak sem lehet súlya.

1989. januárjában megkezdődött az új szervezet létrehozására irányuló munka. A tagságot jórészt szakkörök és érdeklődési körök szertint toborozták. Így azonban az iskola felső tagozata két

részre szakadt: úttörőkre és nem úttörőkre. Az utóbbiak jogi képviselete így megszűnt. Ennek orvoslására februártól létrehozták a diákkormányzatot, mely ezek után az iskola minden diákjának jogi képviseletét ellátta; kialakult a suliköztestársaság csirája. Működése a következő. Minden felsős osztályt két tanuló, az alsósokat, egy negyedik, a tanárokat, pedig egy pedagógus képviselte a hetenként összeülő diáktanácsban. Minden héten megbeszéltek — és megbeszélük — az osztályproblémákat, programokat javasolnak, és a diákoknak járó két „szabadnap” fölött is itt születet döntés. Hogy mitől vált ez működőképes?

A diákok azt vették észre, hogy gondjaik, problémáik és ötleteik meghallgatásra találnak az új szervezeti formában. Ezek után természetesen vált a bizalom és a nyíltság. Hitele lett a szavaknak. A diákkormányzat léteének köszönhetően, hogy egy korteshadjárat után diák-irri foglalta el egy napra az igazgatói székét. Szó szerinti megtelt étellel az iskola. Ennek természetesen egy sor pozitív következményét is említhetnénk: megváltozik a tanárokhöz való viszony; végre jelent valamit; pont ebbe, és nem másik iskolába járni.

Visszont egy szervezet fennmaradásához anyagiak-

ra is szükség van. Erre is válaszoltak a leleményes pedagógusok. „Együtt, értük” néven egyesületet alapítottak 1939. április 28-án. Az egyesület céljai között szerepel a tanulók sokoldalú segítése mellett az ehhez szükséges állami és társadalmi erőforrások felkutatása, megpályázása, szervezése. Az egyesület tagjai szülők és pedagógusok, de tagja lehet „bármely nagykorú magyar állampolgár és általános iskolai tanuló”. Az egyesület két jogi képviselője: Tóth Gyuláné és Konjár László, a gyakorló iskola pedagógusai. A tagsági díj igazán minimális, évi 20 forint. Vajon megoldhatták volna hasonlóképpen a problémákat az úttörőmozgalomban? A válasz egyértelmű: nem. Mert az úttörőmozgalmat, mint politikai formációt, olyannyira lejáratták, már hozzá nem értéssel és a könnyen élvelő jelszavakkal, hogy az úttörőzés formai jegei már eleve degradáló hatással voltak bármilyen tartalmi változtatásra. Az új tartalomhoz új formára volt szükség, s úgy látszik remekül üzemel.

Egy további kérdés is fölmerül. Ha a diákok kis köztestársaságukban megtanulják a demokráciát, mi lesz velük az „életben”? Mert bizony fennáll a családós veszélye. De azok, akik talpon maradnak, és kitartanak az iskolában begyakorolt demokratikus szellem mellett, beláthatatlanul nagy hasznót hoznak társadalmunknak. És azért ők, mert a demokráciát már késő „kopaszodva” gyakorolgatni, abbá és arra születni kell.

P. Sz.

„Erkölcös emberek vállaljanak szerepet a közéletben”

— mondja Keresztes Sándor

Manapság sok izgé-kony politikust hallgat az ember, s ettől maga is izgékonnyá válik. Keresztes Sándor ellenben: a megtestesült nyugalom. Bölcs, megértő mosoly, megvalogatott, megfontolt szavak, bizakodást és bizalmat sugárzó tekintet. Kij ez az ember?

közélet megteremtésére van szükség, és arra buzdítunk, hogy *gerinces, erkölcsös emberek vállaljanak szerepet a helyi közéletben*, abban bízunk, hogy visszaállíthatjuk a becsületes élet lehetőségében való hitet, s visszaadjuk a kisemberek bizalmát: igenis lehet tisztességgel, erkölcsösen, elvtelen megalkuvásoktól mentesen politizálni. A keresztény embernek nemcsak egyénileg kell gyakorolnia a szeretetet, hanem meg kell próbálnia megvalósítani azt a társadalomban is. Meg kell próbálni egymást szolgálva élni, és egymás személyiségét kibontakoztatni, tisztelni. Ezt nevezzük mi politikálásnak.

— A keresztény ember: a szeretetet gyakorló ember. A politika — sokak szemében — nem a szeretetgyakorlás terepe. Ön mit gondol erről?

— Tudom, hogy sok keresztény ember azért nem politizál, mert úgy hitte, az valami piszkos dolog, ahol az ember csak bemooskolódik. Ez nem igaz. Amikor mi azt mondjuk, hogy Magyarországon egy keresztény

— A Keresztény Demokrata Néppárt a negyven évvel ezelőtti felmorzsoló Demokrata Néppárt hagyományait kívánja folytatni. Miért került a nevébe a jelző: keresztény?

— Létezik egy régi-új párt, amely nem vállalta a régi nevét: a Parasztpárt, amely Magyar Néppárt néven lépett most a porondra. Feltűnik, hogy az elnevezések hasonlósága miatt a politikában járatanabbak összetévesztettek velük. A programunk fundamentumát jelentő eszmény jelzésével ezért egészítettük ki a nevünket. A kereszténység politikai fogalom is: a vallásos, hívő ember világnézete. Az alapja a keresztény personalizmus, az ember, mint személyiség. Olyan társadalmi-gazdasági rendet, olyan állameszményt képzel el, amelyben a szabad akaratú ember személyisége kiterjedhet, és birtokolhatja azokat az anyagi javakat is, amelyek emberi méltósága szerint megilletik. Vagyis, a keresztény állameszmény alapja a szabadság és a szociális igazságosság. Az állam az embert szolgálja, és nem fordítva.

— Azt hangsúlyozzák, hogy pártjuk nem felekezeti párt, nem tartoznak egyik egyházhoz sem. Kiket várnak tagjaik sorába?

— Összefoglalóan azt mondhatom, mindenkit, aki demokratikus jogállamban akar tenni a keresztény célokért, a szabadságért, az egyenlőségért kiegyensúlyozása érdekében, a nemzetért, az egyetemes magyarságért. A második világháború után keresztény pártok és politikusok vezették ki Európát a romokból, teremtették új világot, szabadságot, összefogást, szolidaritást, gazdasági prosperitást. Bizonyították. Ha a mi célunk a visszaéléskedés Európába — márpedig mi más lehetne —, akkor a jövő, a 21. század politikai pártja a keresztény gondolkodás alapján álló párt, amely széles nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkezik. Máris kapcsolatban állunk az Olasz Kereszténydemokrata Párttal, a nyugatnémet CSU-val, a Holland Kereszténydemokrata Párttal és a Kereszténydemokrata Pártok Világinter-nacionáléjával.

— Márciusban kezdték meg a párt újjászervezését, szeptember 30-án tartják az első országos gyűlést. Hányan vannak most?

— Sajnos, nem tudok számot mondani. Minden vidéki városban dolgozik már szervezőbizottságunk, és Budapest huszonkét kerületéből huszonegyben. De a kezdetén tartunk a szervezésnek; nincs telefonunk, mindössze egy hónapja van helyiségünk. Arra számítottunk, hogy a választási korteszedeles alatt erőteljesen megnő a taglétszámunk. Annak küzön örülünk, hogy máris sok fiatal jelentkezett. Még egyszer mondom: mi nem közvetlenül holnapra, nem is az MSZMP megbuktatására, hanem a jövőnek szervezzük a pártot, az ország jövője és európai beilleszkedése érdekében. A nemzeti felelősségtudat, a politikai kulturáltság és realitászértek, a műveltségre alapozott türelem irányít bennünket ebben a nehéz, átmeneti szakaszban, a tárgyalások kerekasztalánál; de majd a jövőben is.

— Ez utóbbi elvek szellemében szavazott most a pártja a köztársasági elnöki intézmény választások előtti létrehozására? Miért nem osztják az SZDSZ, vagy a Fidesz aggodalmait?

— Okos, tehetséges fiatal emberek, de a politikához bizonyos tapasztaltság, mérlegetes, józanság, céltudatos türelem is kell. Lehetetlen ma nem látni, hogy abból a rosszból, amit az úgynevezett létező szocializmus jelentett Közép- és Kelet-Európa népeinek — politikai szükségességük kilépni. Tehát nem lehet más a célja az MSZMP progresszív erőinek sem, s ezt nem elhinni nekik: batorság. Láttott-e már olyan hadvezért, aki a döntő csata előtt szembefordul a saját hadseregével? Tenne-e illet, ha személyes hatalomra, sikerre lenne éhes? Ez minden jónak élnék ellentmond.

— Pozsgay Imréről és az MSZMP-ról beszél?

— Arról beszélök, hogy én nem tartok az úgynevezett nagy hatalmú köztársasági elnöktől. Gorbacsov nem Sztálin, Pozsgay nem Rákosi. A sok rosszból pedig a szociális igazságosság eszménye kiemelendő, megtartandó, és mellé kell a szabadság. Megvalósításához ebben a történelmi szakaszban össze kell fogni valamennyi, felelős, nemzetben, Európában gondolkodó erővel, és nem kommunisztalenes szlogenekkel kell dobálni. Én a sztálinista diktatúrát megsejtemtem, minden gyötrelmet átéltem; de semmiféle seb, személyes indulat nem gátolhatja azoknak a tisztán látását, akik politikai szerepet vállalnak: ebben a történelmi fázisban nem felmorzsolni kell az amúgy is két tűz között vergődő MSZMP-reformereket, hanem összefogni velük a demokráciába való békés átmenet érdekében.

*

A Keresztény Demokrata Néppárt szegedi szervezete-nek alakuló ülésén körülbelül száz ember volt hétfőn este. A párt országos szervezőbizottságának elnöke, Keresztes Sándor mellett, meghallgatták Simor Ferencet, a szegedi szervezőbizottság elnökét és Győrei Péter egyetemi hallgatót. A gyűlés úgy kezdődött, hogy a jelenlévők fölálltak, és elénekelték a Himnusz. S úgy végződött, hogy mind egy szál elfogytak a helyszínrre vitt nyomtatványok. A papíron ez állt: Keresztény Demokrata Néppárt. Pf. 592. Belépési nyilatkozat.

Sulyok Erzsébet

Új szegedi újság, Újszegedről

Katolikus Tudósító

Szeptember 1-jétől egy új helyi lappal találkozhat a város polgára, a *Szegedi Katolikus Tudósítóval*. Elsőként természetesen a hívők, akiknek lakcímeire kézbesítik, de bönészhet a templomba tévedt nézelődő is. A megszokott napilap formátumnál kisebb — akkora, mint egy kettőbehajtott Délmagyarország — oldalakból megtudni, például, az őszi hónapok katolikus vallási eseményeit, a tanévkezdést alkalmából hitoktatás ügyében szólnak sorok szülőkhöz, gyerekekhez, a Sokan nem tudják... című összeállításban pedig egyebek mellett a következők olvashatók: a tudósításokat „...önzetlenül készítik mind a szerkesztők, mind pedig a munkatársak. A terjesztés társadalmi munkában történik...” Nagyjából ennyit tudtam a 20 ezer példányos lapról, amelyről, rendhagyó módon, lemaradt az impreszsum.

— Szerénységéből vagy véletlenül? — ezt kérdeztem először Szabó Nándortól, az újszegedi plébánostól, aki főszerkesztője a lapnak.

— Egyszerű terjedelmi okai vannak. A kéziratokhoz nem akartunk hozzányúlni, s minthogy azok kitöltötték a nyolc oldalt, nem maradt hely a kijadásra vonatkozó adatokra. Egyébként akik már olvasták, s megtudták, hogy az Újszegedi Egyházközség adja ki, pont ezt a hiányt kifogásolták.

— A lapindítási ötlet is Újszegedre való?

— Igen, Minden hónap első hétfőjén tartunk megbeszélést a még egy ilyen tavaszi összejevetelünkön hozakodtam elő az ötlettel. Agitáltam is egy kicsit a lelkipásztorok körében, akikben egy kis írói vénát, szerkesztési jártasságot sejtettem. Szívesen ráálltak.

— Csak papok írhatnak a tudósításokba?

— Bárkit szívesen látunk, S az arra érdemes írásokat közöljük is. Bár fizetni nem tudunk értük.

— Milyen célokat fogalmaztak meg?

— Semmiképp sem szeretném rosszértelmű, hitbizalmi lapot. A tudósítások nem sekrestye pasztorációk, inkább afféle lelkipásztori eligazítások elvi és gyakorlati kérdésekben. Egy-egy nagyobb plébánia területén papjaink képtelenek személyes kapcsolatot tartani minden hívővel. Ezért a tudósításainkat mint címzett leveleket szeretnénk eljuttatni hozzájuk és minden jószándékú érdeklődőhöz. Az elméleti jellegű írásokban igyekszünk megvilágítani egy-egy hittel, a keresztény erkölccsel kapcsolatos kérdést. Bemutatjuk templomainkat, évfordulóira figyelmeztetünk, egyháztörténeti ismereteket közlünk. Városunkat próbáljuk a maga valóságában nézni, láttatni, e célra külön rovatot tartunk. Kiemelném a negyedévre szóló naptárat, amelyből napra készen informálódhatnak egyházi eseményeinkről, a hívek.

— Háromhavonta jelentkeznek majd?

— Igen, a tanév, kezdetén és végén, adventkor, megnagybójt idején.

— Honnan teremtettek pénzt?

— El kell mondjam, hogy a pénztelenségétől félttem legjobban. A szegedi plébániák szerencsésen a lap ügye mellé álltak, s fizetik a papír-és nyomdai költségeket. Mivel az újságunk ingyenes, nyereségre a jövőben sem nagyon számíthatunk, legfeljebb támogató adományokra.

— Az ötlettől a megvalósulásig nem sok idő telt el, ha általában a lapindítás nehézségeit vesszük figyelembe.

— Magam is meglepődtem, hogy a bejegyzési eljárás minden nehézség nélkül lezajlott, az ellenszenv leg-halványabb jelét sem tapasztaltam. Ennek annál is inkább örülök, mert tudomásom szerint Szeged 1945 előtt is rendelkezett a katolikus tudósításokkal, vagyis mi nem teszünk mást mint folytatjuk a hagyományt.

Mag Edit

Szönyeget — a könyvtárból

Somogyi Károlyné felvétele

Mit lehet vásárolni egy könyvtárban? — Természetesen, szönyeget. És ez nem vicc, s nem is az első eset, hogy az algyői könyvtárban az olvasnivaló mellé mást is kínálnak. Két éve már, hogy a Somogyi Könyvtár algyői fiókjában megszervezték az első előadást, ezt követték rendezvények, játékok, farsangi mulatságok, és vásárlással egybekötött termékbemutatók. Nem is titkolt szándék vezette a családias kis könyvtár vezetőit: minél több olvasót toborozni, óvodás korútól százévesig. Ma már 600 látogató keresi föl rendszeresen őket, s számuk is állandóan növekedik. Tegnap óta szép szönyegek is díszítik a polcokat, a Háziipari Szövetkezet helyi üzemének termékei, ezeket önköltségi áron vásárolhatják meg a látogatók. Felvételeink tegnap délelőtt készültek.